אגרות הראי"ה - כרך ד' - אגרת תתקפד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ג מרחשון תר"פ - ירושלים
נמען: הרב חיים דוב (שוחט ובודק)

בעניין בחירת נשים, כפי שכתב לוועד 'המזרחי': השתתפות קבועה של נשים בעסקנות המדינית זרה לרוח ישראל ונובעת מחיקוי שטחי של המערב, ובצורת שוויון חיצוני היא תביא לפירוד פנימי. הגבר, שעליו עול החיים הציבוריים, צריך להתחשב בדעות בני הבית, ויש להדריך לכך. אבל תיקונים פרטיים לא יספיקו; רק התעוררות הרוח דרך 'הסתדרות ירושלים', הכוללת ועובדת לצד עבודת החול של הציונות, תביא שלום.

עיקרי הדברים

- בחירת נשים - זר לרוח ישראל.
- הבית והתחשבות הגבר.
- לא תיקונים פרטיים אלא התעוררות כללית.

נוסח האגרת

ב"ה[1] עה"ק[2] ירושלים ת"ו[3] יג מרחשון תר"פ[4] תר"פ כ'[5] ידידי הרב הגדול בתו"י[6] רב פעלים מו"ה[7] חיים דוב שו"ב[8] בשפיה הגיעוני דבריו היקרים, הנובעים מתשוקת קוממות עם ה' בארץ חמדה באור חיי עולם של תורת אמת הנטועה בתוכנו. והנה בדבר בחירת הנשים, כבר גיליתי את דעתי, כפי המבואר מתוך מכתב תשובתי לועד המזרחי, שנדפס ונתפרסם, כי לא רק איזו מניעה פרטית יש לנו בזה, אלא שכל עיקר ענין ההשתתפות הקבועה של הנשים, בהמית העסקנות המדינית וסבוכי שאלותיה, הוא דבר זר ומתנגד לרוח ישראל, להשקפתו ולהרגשתו, ואינו אלא פרי חקוי פזיז ושטחי, שבחוגים ידועים אצלנו נוטים לחקות את תרבות עמי-המערב ואת חדושיה, ולכונן בזה את חיינו לשם ותהילה. הלאומיים בארץ חמדתנו ת"ו, ואשר בצורת שויון חיצוני הוא עומד להביא לידי פירוד של הריסה וקלקלה פנימית, שסופם להתגלות גם בחיצוניותם של החיים המעשיים, ולעומת זה יתכונן סדור חיי עמנו וארצנו בע"ה[9] כראוי, אם לא תהיה האשה מחויבת וקבועה להשתתף בעסקנות המדינית והטרדתה ההומיה, אלא תמלא באמון ובשלמות, בטוהר ובתום טבעי, את תפקידה האמיתי, של שכלול החיים הפנימי, והשפעתה בזה בכל הדרכים הראויים לה.

והגבר, שהוא ביחוד הנושא את עולם של החיים הצבוריים, הוא מברר את רוחו של הבית, שהוא בא בכחו ונותן את חלקו בחיי המדינה, וכמובן - אם תנאי המצב הפרטיים מוכשרים לזה - עליו להתחשב ולהתישב עם דעות בני הבית הראוים לזה. ועל חובת ההתחשבות

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תר"פ - השנה תר"פ (1919/1920)
5 כ' - כבוד
6 בתו"י - בתורה ויראה
7 מו"ה - מורנו הרב
8 שו"ב - שוחט ובודק
9 בע"ה - בעזרת השם

וההתישבות הזאת, וערך המשפחה כולה בחיי המדינה, יהי עלינו לעורר ולהדריך בתעמולה הגונה וראויה. אמנם באמת כל מיני תקונים והצעות פרטיים, הנוגעים בצד פרטי מיוחד של סדור חיינו הצבוריים בארצנו הקדושה, כזו של כ' ידידי, לא יספיקו לישר את הסבוכים ולישב את הרעות, ועל פיהן את מהלך החיים של ישראל בארץ נחלתו. שזה יבא דוקא ע"י[10] התעוררות הרוח והעבודה הגדולה, שתאיר ותבליט את הקדש הא-להי, שבמעמקי יסודה ועז נשמתה של כל תנועת התחיה הלאומית, עם כל מהלך העליליות והמאורעות העולמיות, שיד ד' מפליאה לנו לעשות בשיבת בנים לגבולם ובהצמחת קרן ישועה, דוקא ע"י רוממות התנועה הלאומית הפנימית שלנו, ועבודתה בקדושה ובטהרה ע"י ההסתדרות המיוחדת לקדושת תחית עמנו וארצנו, המקפת וכוללת את האומה כולה, ועובדת את עבודת קדשה בכוננויות תחיתה יחד עם עבודת החול שלה שעל ידי הציוניות.

והסתדרות מיוחדת-ומאוחדת זו, שבהתעוררות תנועתה הרוממה תאיר נתיבות עולמנו, ותביא סוף-סוף שלום ורוחה אמתית לכל זרמי הרוחות והפעולות לעם ה' בארצו, היא ההסתדרות "ירושלים" הכללית והמרכזית, אשר מאז בהיותי בלונדון, סמוך להשתלשלות צורת מצבנו המדיני הנכחי באי"י[11], הרימותי את דגלה ונתלקטו ומתלקטים המונים רבים וגדולים מטובי האומה, לשם ה' וישראל עמו וארץ סגולתו, ועתה נקבע מרכזה בע"ה פה עיקו"ת[12] ת"ו. ולכן החובה על כל בעל השפעה ופעולה, הנאמן לקיומם האמתי של חיי עמנו בארצנו הקדושה, לבא בכל תקף ועז לעבודת הקדש הזאת. ונעם ה' יהי עלינו למען עמו ונחלתו ושמו הגדול.

והנה בזה ידי"ע[13] דוש"ת[14] באה"ר[15] מהר הקודש מירושלים, הק'[16] איה"ק[17]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

10 ע"י - על ידי
11 באי"י - בארץ ישראל
12 עיקו"ת - עיר קודשנו ותפארתנו
13 ידי"ע - ידידו עוז
14 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
15 באה"ר - באהבה רבה
16 הק' - הקטן
17 איה"ק - אברהם יצחק הכהן קוק (חתימת הרב)